

Efnisyfirlit

1. Inngangur	5
2. Eignarréttur.....	6
2.1 Inngangur	6
2.2 Eignarréttur – skilgreiningar	6
2.3 Fasteignahugtakið.....	9
2.3.1 Flokkun fasteigna	9
2.4 Eignarréttur að auðlindum.....	10
2.4.1 Um einstaka tegundir auðlinda.....	11
2.5 Vernd eignarréttinda.....	11
2.6 Samantekt	13
3. Löggjöf um nýtingu auðlinda.....	15
3.1 Inngangur	15
3.2 Lög nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu	16
3.2.1 Rannsóknar- og nýtingarleyfi	18
3.2.1.1 Rannsóknarleyfi	18
3.2.1.2 Nýtingarleyfi	20
3.2.2 Skilyrði leyfisveitingar o.fl.	22
3.2.2.1 Upplýsingar með leyfisumsókn skv. 16. gr.....	22
3.2.2.2 Skilyrði skv. 17. gr.	22
3.2.2.3 Efni nýtingarleyfis.....	23
3.2.2.4 Önnur atriði	24
3.2.3 Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur í máli nr. E-45/2005	25
3.2.3.1 Hugleiðingar varðandi dóm Héraðsdóms Reykjavíkur í máli nr. E-45/2005 ..	27
3.2.4 Auðlindalög í dómaframkvæmd Hæstaréttar	28
3.3 Raforkulög nr. 65/2003	28

3.3.1 Virkjunarleyfi	29
3.3.2 Skilyrði fyrir veitingu virkjunarleyfis	30
3.3.2.1 Sjálfstæður lög- og skattaðili.....	30
3.3.2.2 Sérstök skilyrði.....	31
3.3.2.3 Skylda til að tengast dreifikerfinu	32
3.3.2.4 Sérstök skilyrði varðandi samnýtingu vatnasviða og jarðgufusvæða	32
3.3.2.5 Efni virkjunarleyfis	33
3.4 Samantekt	34
4. Stjórnsýsla leyfisveitinga	35
4.1 Inngangur	35
4.2 Veiting leyfa - stjórnavaldsákvarðanir	35
4.2.1 Eftirlit með stjórnsýslu	36
4.3 Stjórnsýsla fram til 1998	38
4.3.1 Orkulög, nr. 58/1967	38
4.3.2 Námulög, nr. 24/1973.....	40
4.3.3 Lög um raforkuver, nr. 60/1981	42
4.4 Stjórnsýsla frá árinu 1998	43
4.5 Stjórnsýsla eftir gildistöku raforkulaga, nr. 65/2003.....	44
4.6 Stjórnsýsla eftir 1. ágúst 2008	44
4.6.1 Réttur erlendra aðila til auðlindanýtingar.....	45
4.7 Samantekt	46
5. Vernd umhverfisins	48
5.1 Inngangur	48
5.2 Umhverfisréttur - skilgreining.....	48
5.2.1 Sjálfbær þróun	50
5.1.2 Meginreglur umhverfisréttar	52
5.1.2.1 Samþættingarreglan.....	52

5.1.2.2 Reglan um fyrirbyggjandi aðgerðir	53
5.1.2.3 Varúðarreglan	54
5.3 Íslensk umhverfislöggjöf	55
5.3.1 Löggjöf	56
5.3.1.1 Lög um náttúruvernd, nr. 44/1999	57
5.3.1.2 Skipulags- og byggingarlög nr. 73/1997	57
5.3.1.3 Lög um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000	58
5.3.1.4 Lög um umhverfismat áætlana, nr. 105/2006.....	60
5.3.1.5 Vatnalög, nr. 15/1923.....	61
5.3.2 Umhverfislöggjöf í dómaframkvæmd Hæstaréttar	62
5.5 Samantekt	65
6. Niðurstöður.....	67
6.1 Um leyfi til auðlindanýtingar	67
6.2 Um umhverfissjónarmið sem skilyrði leyfisveitingar	68
7. Lokaorð	70
Heimildaskrá	71
Vefslóðir	73
Lagaskrá	73
Dómaskrá	75